

Nyheter

I korthet.

Trygghetstänk bakom skolprotest

Ronneby. Föräldraprotester i Ronneby mot att barnen i en friskola skulle dela entré med flyktingbarn har väckt uppmärksamhet. Men enligt Thorengruppen, som driver friskolan, var orsaken till att skolan motsatte sig lösningen trygghets- och säkerhetsaspekter.

– Reaktionen hade blivit exakt densamma om en idrottsförening eller PRO hyrt lokalerna, mitt i skolans hjärta, säger Thorengruppens affärsområdeschef Katharina Sjögren-Edström till Sydöstran.

Skolan hade först gått med på en lösning som innebar att undervisningsverksamhet för drygt hundra nyanlända barn skulle dela entré med friskolan. Flyktingbarnen får nu i stället andra utrymmen, som dock är mindre. TT

SD KU-anmäler turerna kring brunkolen

● Sverigedemokraterna KU-anmäler regeringen – med fokus mot näringsminister Mikael Damberg (S) och biståndsmister Isabella Lövin (MP) – för uttalanden kring den planerade försäljningen av statliga Vattenfalls brunkolsverksamhet i Tyskland.

I ett pressmeddelande skriver partiet att regeringen gör andra tolkningar än flera experter av det juridiska läget kring möjligheterna att stoppa försäljningen av annat än affärsmässiga skäl – utan att ändra ägardirektiven till Vattenfall. Regeringens uttalanden och hantering bör därför granskas i förhållande till regeringsformens krav på saklighet och opartiskhet, anser SD. TT

"Miljöpartiets kris gynnar Fi"

● Feministiskt initiativets partiledare Gudrun Schyman tror att Miljöpartiets kris efter regeringens omsvängning i flyktingpolitiken gynnar Fi.

– Det finns besvikna miljöpartister som vänder sig till oss, säger hon i "Rakt på sak" i DN-tv.

För två år sedan misslyckades Schyman med att ta in Fi i riksdagen. Paritet stannade på 3,1 procent. I senaste DN/Ipsos-mätningen ökade Fi till 2,8 procent.

– Man ska inte räkna ut partiet från möjligheterna att komma in i riksdagen, säger David Ahlin, opinionschef på Ipsos. Mats J Larsson

DN.TV. Se "Rakt på sak" med Gudrun Schyman på dn.se/webb-tv/program.

Det är tre gånger högre stöldrisk om man inte ligger på en båtklubb som har nattlig bevakning. ●●

Per Grywenz, vd på båtförsäkringsbolaget Svenska sjö, om att det mänskliga ögat är betydligt effektivare än allehanda teknik när det gäller att förhindra stölder av båtar och båtmotorer. TT

Åtal för mord på hvb-hem

Mölnadal. En pojke, eller ung man, åtalas nu för mordet på en 22-årig kvinna som arbetade på ett hvb-hem i Mölnadal. Han åtalas också för mordförsök på en annan person på boendet.

Den misstänkte uppger själv att han är 15 år, men enligt en utredning hos Migrationsverket är han över 18. TT

Skadedjur på asylboenden

● Det finns stora problem med skadedjur och mögel på asylboenden i tre kommuner i Bergslagen: Hällefors, Lindesberg och Ljusnarsberg. Nu kräver Bergslagens miljö- och byggförvaltning åtgärder och i vissa fall dömer man ut vite, skriver Hem & Hyra. Förvaltningen har undersökt totalt 230 lägenheter TT

Medicin.

Stort missnöje med vården bland tarmsjuka

Många patienter som är drabbade av IBD, inflammatoriska tarmsjukdomar, är missnöjda med sjukvården. Det visar en ny enkätundersökning som gjorts av bland annat Mag- och tarmförbundet. Läkare som DN pratat med bekräftar bilden.

Carin Ståhlberg
carin.stahlberg@dn.se

● "Oförstående läkare, dumförklarad som patient, inkompetent personal och för lite information." Svaren från de totalt 2 655 patienter som har deltagit i patientorganisationens enkät, gjord tillsammans med Netdoktor, är nedslående läsning.

"Det är ett helvete. Jag känner mig ensam i min situation. Jag känner ingen tillhörighet till min mottagning, personal byts ofta ut", skriver en som svar på frågan hur det är att leva med sin sjukdom. En annan skriver: "Fick veta att jag har IBD i dag men läkaren sa att jag skulle googla på det och att jag ska höra av mig om jag får problem." Och en tredje konstaterar helt kort: "Det är ett rent helvete."

De flesta som har svarat på enkäten lider av ulcerös kolit, närmast kommer de med Crohns sjukdom följda av en mindre del som har oidentifierad tarminflammation och de med mikroskopisk kolit. Alla de 2 655 personerna har inte svarat på samtliga frågor men svarsfrekvensen är ändå hög med ett genomsnitt på 1 700–1 800 svar per fråga.

40 procent uppger att de är delvis eller mycket missnöjda med den vård och behandling de fått för sin

sjukdom. 30 procent säger att de inte har en fast läkarkontakt vid den mag-tarmmottagning de har kontakt med. Och lika många har fått vänta minst ett år och som mest fem för att få en diagnos.

– Jag förstår dem, säger Olof Grip, överläkare på gastrokliniken vid Skånes universitetssjukhus. De här sjukdomarna kan ta lång tid att diagnosticera. Patienterna snurrar under tiden runt inom sjukvården, från vårdcentral till vårdcentral.

– I vissa fall har sjukdomen ett stormande förlopp och då kan diagnosen ställas snabbt, men i de flesta fall tar det tid. Det kan ta decennier därför att det inte går att fastställa diagnosen utifrån ett blodprov eller en röntgen. Det handlar om att sammanväga olika prov och symptom och utsluta andra sjukdomar. Ibland behöver man också följa patientens symptom över lång tid för att bli säker på vad det är, säger Olof Grip.

Han har stor förståelse för att patienterna kan känna frustration och menar att det i den också kan finnas insikten om att man bär på en kronisk sjukdom utan bot.

– Det är inte någon optimal vård. Bland annat borde tillgängligheten förbättras så att patienterna hade lättare att komma till oss. Men vi

Fick veta att jag har IBD i dag men läkaren sa att jag skulle googla på det och att jag ska höra av mig om jag får problem.

Patient

40

procent av de tillfrågade i en enkät uppger att de är delvis eller mycket missnöjda med den vård och behandling de fått för sin sjukdom.

hinner inte med, sjukdomsfallen ökar och vi har inte resurser att ta emot dem. Det är många som strider om resurserna och vissa patientorganisationer är starkare än andra och kan påverka makten.

I enkätsvaren framgår också att var fjärde patient endast delvis eller inte alls har varit delaktig i de beslut som rör hans/hennes behandling. 42 procent är också missnöjda med den information som de fått om behandlingsalternativ; ytterligare 17 procent säger sig inte ha fått någon information alls om andra behandlingsformer.

De här sjukdomarna kan ta lång tid att diagnosticera. Patienterna snurrar under tiden runt inom sjukvården, från vårdcentral till vårdcentral.

Olof Grip, överläkare

– Vi kan bli bättre på att informera men det kan vara svårt att prognostisera ett sjukdomsförlopp. Vi vill ju inte oro patienterna genom att berätta om en sjukdomsutveckling som kanske inte sker, säger Olof Grip.

Omkring 70 000 personer i Sverige lever i dag med IBD. Tidigare rapporter har visat att IBD-sjukdomarna ökar starkt främst i Nord- och Östeuropa medan antalet fall i Asien, Mellanöstern och Latinamerika är jämförelsevis lågt. Det forskarna har pekat på i samband med detta är att IBD ökar i länder som anammar västerländska matvanor.

Fakta.

Behandlingen är mediciner som dämpar immunförsvaret - eller operation

● **IBD (Inflammatory bowel disease)** betyder kronisk inflammatorisk tarmsjukdom. De två vanligaste är Crohns sjukdom och ulcerös kolit. Ungefär lika vanliga hos män som hos kvinnor. Debuterar oftast i åldern 15–35 år.

Orsak: Genetiska och immunologiska faktorer och yttre miljö/födofaktorer. Är liksom diabetes och reumatism autoimmuna sjukdomar.

● **Crohns sjukdom** – kan uppstå var som helst i mag-tarmkanalen. **Symptom:** Magsmärter och täta toalettbesök med slem och blod i avföringen, vikttnedgång, trötthet, ledvärk.

Behandling: Medicinering som dämpar kroppens immunförvar och eventuell operation, och/eller stomi.

● 20 000–35 000 personer i Sverige har Crohns sjukdom.

● **Ulcerös kolit** – inflammation som angriper tjocktarm och ändtarm. Återkommer i enstaka eller flera skov.

Symptom: Varierar, vanligast är diarré med blod och/eller slem.

Behandling: Medicinering som dämpar kroppens immunförvar, i vissa fall operation.

● Minst 30 000 personer i Sverige har ulcerös kolit.

15–35

år är åldern då Crohns sjukdom och ulcerös kolit oftast debuterar.

Olika typer av operationer:

● **Stomi** ("påse på magen") kirurgisk konstruerad tarmöppning på bukväggen.

● **Ira** (ileo rektal anastomos) – tunntarmen kopplas ihop med ändtarmen.

● **Bäckenreservoar** – tjocktarmen och ändtarmen tas bort och det skapas en behållare av tunntarm som läggs i lilla bäckenet. Reservoaren ansluts till ändtarmsöppningen.

● **Kontinent ileostomi** (Kocks blåsa) – en reservoar som skapas av tunntarmen innanför bukväggen, och anläggs i bukhålan innanför bukväggen. Reservoarens mynning förs ut genom bukväggen.